

EXTRAKT z české technické normy

Extrakt nenahrazuje samotnou technickou normu, je pouze informativním materiálem o normě.

ICS 35.240.60

Dopravní a cestovní informace – Šíření zpráv prostřednictvím stacionárních systémů nezávislých na médiích – Slovník grafických dat pro šíření informací před jízdou a za jízdy

**ČSN CEN TS
14823
01 8255**

184 stran

Úvod

Tato norma se pokouší sjednotit v celosvětovém měřítku označení svislého dopravního značení na pozemních komunikacích. Toto značení se v minulosti vyvíjelo ve větší či menší spolupráci zejména mezi sousedními zeměmi, ale nese v sobě i nezaměnitelný otisk osobitého vývoje národa a jeho kultury. Tato norma se snaží najít v každém piktogramu (grafickém návrhu značky) jeho podstatnou informaci a tu pasportizovat, tj. převést na celosvětový jednotný systém dopravního značení. Norma tedy bude důležitá v případech, kdy se bude jednat o projekty překračující rámec jedné země, konkrétně pro popis svislého dopravního značení na mezinárodních tazích nebo v rámci vypisování mezinárodních soutěží.

Snaha takto sjednotit popisy dopravního značení není nová. Všechny předchozí návrhy však byly před svým definitivním přijetím zamítnuty. Zřejmě z důvodu, že kódování dopravního značení zasahuje do řady zákonů, vyhlášek i norem, převážila obava z nákladů a zmatků, které by provázely tuto poměrně rozsáhlou změnu. Nynější podoba normy představuje technický návrh před závěrečným hlasováním.

Poměrně obsáhlý slovník grafických symbolů (piktogramů) vychází z velkého množství zdrojových pramenů – ponejvíce ze stávajícího svislého dopravního značení na pozemních komunikacích, zahrnující výstražné, zákazové, příkazové a informativní dopravní značky. V úvodu jsou uvedeny kategorie, které v této normě plně charakterizují každý piktogram: (plné jméno **piktogramu**, jeho **definice**, jeho **kódové vyjádření** a nakonec **jeho atributy**).

Užití

3 Termíny, definice a zkratky

Jak je z úvodu patrné, klíčové je v této normě vyjádření obsahu grafického symbolu konkrétním číselným kódem, který v množině značek musí být jedinečný. Pro základní kódování byla navržena následující struktura:

Data země (Country Code)		DE2 – servisní kategorie (Service Category Code)		DE3 – kód piktogramu (Pictogram Category Code)			DE4 – indikátor atributu	Atributy
X8	X7	X6	X5	K4	X3	X2	X1	

Kódovací pravidla:

X8 a X7

Mohou nabývat hodnot od A do Z. Systém kódování konkrétních zemí používá normu ISO 3166 (která každou zemi vyjadřuje pomocí dvoupísmenného kódu).

X6 a X5

Tyto pozice mohou nabývat hodnot od 1 do 9 a jsou přiřazovány dle následující tabulky:

	X6	X5
Hodnota a popis	Kód skupiny značek	Kód třídy značky
	1: Piktogramy dopravních značek	1: Výstražné značky
		2: Zákazové a příkazové značky
		3: Informativní značky
		4:
	2: Informační značky pro veřejnost	1: Informační značky
		2:
	3: Piktogramy klimatických podmínek a stavu vozovky	1: Vnější (atmosférické) podmínky
		2: Stav vozovky
3:		

X4, X3 a X2

Tyto pozice mohou nabývat hodnot od 1 do 9. Pro X4 platí složitější pravidla, závislá na tom, ve které skupině a třídě se daná značka nachází a v rámci tohoto článku je není třeba rozvádět. X3 a X4 jsou už jen jednotlivé indexy v dané skupině.

X1

Tato pozice může nabývat pouze dvou hodnot, a to 1 v případě, že kódování značky vyžaduje použití dalších doplňujících atributů. Jinak je na hodnotě 0.

Příloha A (informativní)

Příloha A se zabývá možnými atributy výstražných značek (servisní kategorie 11), zákazových a příkazových značek (kategorie 12) a informačních značek (kategorie 13). Společné atributy pro všechny tři kategorie jsou popsány v následující tabulce. V té je uvedeno ve sloupci Kód originální návěští, po kterém zpravidla následuje ještě doplňující údaj (kvantifikátor).

Kód	Význam
DTM (Date/Time/Period)	Indikuje datum /čas /periodu kdy je značka platná. Za tímto návěštěm se dle okolností uvádějí další doplňující údaje (SYR – Year (Start), EYR – Year (End), SMD - Month & Day (Start), EMD - Month & Day (End), PMD – Special Month & Day, SHM – Hours & Minute (Start), EHM – Hours & Minute (End), SDY – Day of the week (Start), EDY – Day of the week (End) a nakonec LHM – Time limit (Hours & Minute).
EDT (Exception Status of Date /Time /Period)	Indikuje datum /čas /periodu kdy není značka platná. Doplňující údaje jsou shodné s předešlým řádkem.
SEC (Section)	Indikuje úsek cesty na kterém je značka platná. Z tohoto důvodu obsahuje tři doplňující údaje: Začátek platnosti spolu s údajem o délce – SPD – Starting point & Length, vzdálenost k začátku platnosti a délka úseku – ADL – Applicable distance & Length a konec platnosti - EPT – End point.
NOL (Number of Lanes)	Zobrazuje počet jízdních pruhů a čísla jízdních pruhů. Číslování je vzestupné zleva doprava ve směru jízdy. Počet jízdních pruhů je vyjádřen doplňujícím údajem LMX – Lane maximum.
DFL (Directional Flow of Lane)	Pomocí osmi údajů označuje směr dopravního proudu, a to od výlučně přímého - SDL – Straight direction only přes SLT – Straight and Left Turn Only, SRT – Straight and Right turn Only, LTO – Left Turn Only, RTO – Right Turn Only, CLL – Convergence from the Left Lane, CRI – Convergence from the Right Lane až po protijedoucí vozidla – OVL – Oncoming Vehicles Lane
VED (Vehicle Dimension)	Tento atribut má též řadu doplňujících údajů: třída vozidla - VCL – Vehicle class, výjimka z třídy vozidel - EXC – Vehicle class exeption, váha vozidla - HEI – Vehicle Height, šířka vozidla - WID – Vehicle widht, délka vozidla - WEI – Vehicle weight a nakonec délka vozidla - VLN – Vehicle length.
SPM (Speed)	Udává rychlostní limit a následují dva číselné údaje: MXS – Maximum speed o maximální a MNS – Minimum speed - minimální rychlosti. Údaj o maximální povolené rychlosti musí být za tímto indikátorem uveden vždy, údaj o minimální povolené rychlosti může chybět (záleží na významu značky).
ROI (Rate of Incline)	Udává v procentech sklon vozovky, která může stoupat – UHL – Uphill nebo klesat - DHL – Downhill.
DVB (Distance Between Vehicles)	Udává vzdálenost mezi vozidly, následuje číselný údaj o této vzdálenosti - GAP – Vehicular gap.

Příloha B (informativní)

Příloha B (pouze informativní) je slovník grafických piktoqramů. Jako nejnázornější příklad poslouží dva následující obrazové příklady (značka 11 111 má v české legislativě označení A3, značka 12 111 je B26):

Code No.11XXX: Traffic Sign Pictogram (Warning)
Basal ground models (alternatives)

Code			Pictogram design (example)							Related Attributes
Country	Service Category	Pictogram Category	Name	U.N.	France	Japan	U.S.A.	U.K.	Country A to Z	
X8 X7	X6 X5	X4 X3 X2								X1
11	Warning	111	Cross Road							None
		112	T Intersection		---					None
		113	T Intersection		---					None

Code No.12XXX: Traffic Sign Pictogram (Regulatory)

Code			Pictogram design (example)							Related Attributes
Country	Service Category	Pictogram Category	Name	U.N.	France	Japan	U.S.A.	U.K.	Country A to Z	
X8 X7	X6 X5	X4X3 X2								X1
12	Regulatory	111	Priority for oncoming traffic			---	---			<ul style="list-style-type: none"> SEC (SPD, ADL, EPT)

Příloha C (informativní)

Příloha C (opět pouze informativní) obsahuje příklady použití, je uveden jeden z mnoha. Tato značka používaná v Japonsku znamená, že v úseku platnosti této značky je povoleno v době od 08.00 do 20.00 parkovat po dobu 60 minut. Použité zkratky jsou uvedeny v tabulce přílohy B.

JP 12 593 1

Kódovaná data

Country Code	JP (Japan)
Service Category	12
Pictogram Category	593
Attribute Indicator Code	1 (Yes)

Atribut a jeho rozšiřující údaje

DTM	SHM	0800
	EHM	2000
	LHM	0100

Příloha D (informativní)

Příloha D se zabývá kódováním směru. Následující tabulka názorně ukazuje použití tohoto systému. Maximální hodnota ve sloupci **Kód** může dosáhnout hodnoty 128, což znamená znázornění všech směrů po 45 stupních.

Kód	A (0)	B (1)	C (2)	D (3)	E (4)	F (5)	G (6)	H (7)	Směr	Příklad
1	1	0	0	0	0	0	0	0		U-Turn
2	1	0	0	0	0	0	0	1		
3	1	0	0	0	0	0	1	0	